

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 7P/21/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5824200494
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Srogončíková
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2024:5824200494.2

Uznesenie

Okresný súd Námestovo vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v tomto konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, IČO: 30794536, dieťa rodičov: matky – C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. XXX/XX, D., a otca – E. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX/XXX, D., v konaní o návrhu navrhovateľa – A. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXXX/X, D., právne zastúpený: JUDr. Katarína Filipovičová, advokátka so sídlom Vajanského 2786/2, Žilina, na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy styku maloletého dieťaťa s blízkou osobou, takto

rozhodol:

Súd návrh navrhovateľa A. G., nar. XX.XX.XXXX na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy styku maloletého dieťaťa A. B., nar. XX.XX.XXXX s blízkou osobou z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Návrhom, ktorý bol doručený súdu dňa 20.02.2024 sa navrhovateľ prostredníctvom svojej právnej zástupkyne domáhal, aby súd vydal neodkladné opatrenie, že navrhovateľ je oprávnený stretávať sa s mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX každý kalendárny týždeň v sobotu od 15:30 hod. do 19:00 hod. a v nedeľu od 15:30 hod. do 19:00 hod. za prítomnosti matky s tým, že otec mal. dieťa prevezme vždy v stanovený deň a hodinu v mieste bydliska matky od matky, kde ho po ukončení stretnutia matke odovzdá. Zároveň žiadal, aby súd rozhodol, že matka je povinná mal. A. na stretnutie s navrhovateľom riadne a včas pripraviť a mal. dieťa navrhovateľovi v stanovený deň a hodinu odovzdať, pričom toto neodkladné rozhodnutie platí na čas do právoplatného skončenia konania o určenie otcovstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. dieťaťu vedenom na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 7Pc/6/2023.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľ odôvodnil tým, že dňa 20.03.2023 bol zo strany domnelého otca (navrhovateľa) na Okresný súd Námestovo podaný návrh na určenie otcovstva a úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu: A. B., nar. XX.XX.XXXX (sp. zn. 7Pc/6/2023). Dňa 18.05.2023 bolo právnej zástupkyňi otca doručené vyjadrenie matky spolu s rodným listom mal. dieťaťa, v ktorom je ako osoba otca zapísaný právny otec E. F., pričom do dňa 26.04.2023 nebol ako otec mal. v rodnom liste zapísaný nikto. Navrhovateľ ďalej uviedol, že žiadal matku o zápis jeho osoby do rodného listu maloletého, chcel sa plnohodnotne podieľať na výchove a starostlivosti o mal. dieťa, toto mu nebolo zo strany matky umožnené a z uvedeného dôvodu bol nútený podať návrh na určenie otcovstva a úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu. Táto skutočnosť sa stala zásadnou pre nekalé konanie matky, ktorá namiesto navrhovateľa nechala do rodného listu zapísať inú osobu, zároveň po podaní predmetného návrhu matka odmieta umožniť styk navrhovateľa s maloletým dieťaťom, ktorý s ním tak už nemal kontakt niekoľko mesiacov. Navrhovateľ ďalej uviedol, že otec zapísaný v rodnom liste mal. dieťaťa je len formálnym otcom, ktorý nikdy netvoril pár s matkou, nikdy spolu nežili v spoločnej domácnosti, nemá vytvorený vzťah s mal. dieťaťom a v neposlednom rade nie je jeho otcom. Matka a muž zapísaný ako otec v rodnom liste mal. dieťaťa svojim protiprávnym konaním nekonali v záujme mal., medzi ktorého práva v zmysle čl. 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa patrí, okrem iného, aj právo poznať svojich

rodičov a právo na ich starostlivosť. Navrhovateľ zároveň poukázal na rozhodnutie ESLP vo veci A. c/a Slovenská republika, z ktorého možno vyvodiť, že v prípade, ak skutočný stav (biologické otcovstvo) je v rozpore s právnym stavom (právnym otcovstvom) založeným na základe domnienky, ktorá spôsobuje právne následky a zároveň dôjde k stretu s právom jednotlivca garantovaného Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd, nemala by absentovať v právnej úprave možnosť nápravy takéhoto nežiaduceho (protiprávneho) stavu. Z uvedeného dôvodu bola dňa 18.05.2023 podaná žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu – súhlasného vyhlásenia o určení otcovstva (sp. zn. 14C/76/2023), v predmetnom konaní ešte nebolo rozhodnuté. Navrhovateľ ďalej uviedol, že s matkou mal. dieťaťa nikdy neboli manželmi, pár tvorili od roku 2017 do marca 2020, spolu však nežili, hoci sa intímne stýkali. Z ich vzťahu sa dňa 27.12.2019 narodilo mal. dieťa A. B.. Navrhovateľ sa o mal. od jeho narodenia aktívne zaujímal a takmer pravidelne sa s ním stýkal, pričom styk prebiehal vždy výlučne so súhlasom matky. Napriek jeho záujmu ho matka odmietala zapísať do rodného listu mal. ako otca, uvedené toleroval, nakoľko dúfal v možnosť vytvorenia rodiny a prostredia pre spoločného syna. Matka mal. spočiatku kontakt s mal. A. umožňovala takmer pravidelne, postupne ako mal. rástol a začal si uvedomovať prítomnosť navrhovateľa a tejto sa dožadovať, mu matka začala v styku brániť, až to dospelo do štádia kedy mu oznámila, že pokiaľ podá návrh na určenie otcovstva na súd, až do skončenia súdneho konania mal. A. neuvidí. Navrhovateľ sa snažil situáciu niekoľkokrát riešiť dohodou s matkou, táto s ním odmietla komunikovať. S ohľadom na prebiehajúce súdne konania, kedy nemožno predpokladať, že obe budú v dohľadnej dobe právoplatne skončené a na vek mal. dieťaťa, pre ktoré je pre prehlbovanie citovej väzby nevyhnutný pravidelný kontakt s blízkou osobou, ako aj neochotu matky a jej vyjadrenia pred cudzími ľuďmi, že navrhovateľ maloletého už neuvidí a že ho zničia na súde, má navrhovateľ dôvodnú obavu o vývoj vzťahu otec-dieťa, ktorého sanácia môže byť po mesiacoch odlúčenia náročná. Navrhovateľ ďalej vo svojom návrhu uvádza, že z výkladu ustanovenia § 36 ods. 1, tretej vety Zákona o rodine vyplýva, že v prvom rade platí, že kontakt dieťaťa s blízkymi osobami má zabezpečiť rodič. Ak sa tak nedeje, má blízka osoba, ktorou navrhovateľ bezpochyby je, právo dožadovať sa styku s mal. dieťaťom. Pre účely konaní vo veciach maloletých detí sa za blízku osobu nepovažuje len osoba, ktorá je s dieťaťom v pokrvnom príbuzenstve, ale tiež osoba, ktorú mal. dieťa za blízku považuje. V danom prípade má navrhovateľ za to, že má privilegované postavenie, nakoľko je presvedčený, že je biologickým otcom mal. dieťaťa, a to aj napriek skutočnosti, že matka sa snaží preukázať opak. Zároveň navrhovateľ uviedol, že nalievavosť je daná neochotou matky umožniť stretávanie mal. dieťaťa s navrhovateľom napriek skutočnosti, že v tomto až do podania návrhu na určenie otcovstva a úpravu práv a povinností k mal. dieťaťu nebránila, a taktiež nízkym vekom dieťaťa, pre ktoré je nevyhnutné, aby pre prehlbovanie citovej väzby s navrhovateľom s ním malo možnosť pravidelne tráviť čas. V opačnom prípade s ohľadom na prebiehajúce súdne konania, ktorých právoplatné ukončenie je v nedohľadne, hrozí dôvodná obava, že dôjde k prerušeniu citových väzieb, ktorých sanácia bude náročná, zdĺhavá, ak nie úplne vylúčená, pričom táto skutočnosť nemôže byť v záujme mal. dieťaťa, ktoré má právo poznať svojich rodičov a taktiež právo na výchovu a starostlivosť. Ďalej má navrhovateľ za to, že nakoľko sa aktívne dožaduje styku, avšak zo strany matky je mu v ňom úmyselne bránené a zamedzované, za súčasnej situácie nemá inú zákonnú možnosť ako by sa mohol s mal. A. stretnúť, pričom má zároveň za to, že pokiaľ by styk prebiehal za prítomnosti matky, priaznivý psychický vývin dieťaťa by tým nebol nijakým spôsobom narušený, práve naopak, prítomnosť navrhovateľa, na ktorú bol mal. ešte prednedávnym zvyknutý, je v najlepšíšom záujme mal. dieťaťa.

3. Zo správy súdom ustanoveného kolízneho opatrovníka, ktorého súd ustanovil uznesením č. k. 7P/21/2024-16 zo dňa 22.02.2024, podanej v rámci šetrenia pomerov dňa 01.03.2024 (čl. 20 -21) mal súd preukázané nasledovné:

Navrhovateľ A. G., nar. XX.XX. XXXX, býva v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve jeho rodičov G., v rodinnom dome ešte býva I. J., sestra p. G., ktorá pracuje v zahraničí. A. G. je zamestnaný ako SZČO ako robotník v lese na území Slovenskej republiky, jeho mesačný príjem je 1500 – 2000,- Eur, iný príjem nemá. Mesačne prispieva svojim rodičom do domácnosti, poprípade robí nákupy. Navrhovateľ podal návrh na súd z dôvodu, že sa už dlhšiu dobu nestretol s mal. dieťaťom A. G., je si vedomý toho, že nie je ako otec mal. dieťaťa zapísaný v jeho rodnom liste, ale je presvedčený, že je jeho biologickým otcom. Viackrát sa pokúšal skontaktovať s matkou mal. dieťaťa, ale bezvýsledne, matka nereaguje na telefonáty, sms správy. Navrhovateľ ďalej uviedol, že v minulosti, keď tvorili pár s matkou dieťaťa sa chcel s ňou zosobášiť, len čakal, kým doštuduje. S mal. dieťaťom bol v pravidelnom kontakte, majú medzi sebou vytvorený vzťah. Ďalej uviedol, že dňa 29. júna 2023 bol pred materskou školou, ktorú mal. dieťa navštevuje, mal. A. sa k nemu rozbehol a on mu dal darček – traktor, keďže v ten deň mal meniny. S mal. dieťaťom by sa chcel naďalej stretávať, ale nie je mu to umožnené. Matke mal. dieťaťa neprispieva

finančne, lebo mu uviedla, že mal. dieťa nemá účet. Matke dával peniaze osobne, nemá ale o tom doklad. Mal. A. neudržiava kontakt s domnelými starými rodičmi zo strany navrhovateľa, naposledy boli spolu na jeho narodeniny, a to dňa 26.12.2022. Sestra navrhovateľa, ktorá je zároveň aj krstná mama mal. A. sa s mal. dieťaťom nestretáva, nakoľko je pracovne odcestovaná. Keď sa s mal. dieťaťom chcela osobne stretnúť, nebolo jej to umožnené, tak to v súčasnej dobe ani neskúša. Matka C. B., nar. XX. XX. XXXX býva v dvojpodlažnom rodinnom dome spolu so starými rodičmi, mal. synom A. a bratom matky. Matka pracuje v COOP Jednota Trstená na personálnom oddelení ako personálny manažér od 12/2022, jej mesačný príjem je 950,- Eur.

Matke finančne vypomáha stará matka. Otec mal. dieťaťa, ktorý je zapísaný v jeho rodnom liste p. E. F. prispieva matke finančne alebo materiálne, peniaze posiela na účet mal. dieťaťa. Mal. A. navštevuje X. triedu Materskej školy I. D. počas celého dňa, nemá žiadne zdravotné problémy. Je v starostlivosti všeobecného lekára pre deti a dorast J. K.. Matka absolvuje preventívne prehliadky, vyšetrenia s mal. dieťaťom, bez doprovodu otca mal. dieťaťa. Matka sa vyjadrila, že mal. A. je šikovný, vnímavý, rozumný, rýchlo sa učí. Rád sa hrá s hračkami, najmä s traktormi, bagre, má rád zvieratká – kravy, kone, rád chodí so starým otcom na traktore, spolu na prechádzky. Matka ďalej uviedla, že v rodnom liste je zapísaný E. F., nar. XX.XX.XXXX ako otec mal. A. B.. Ako 17-násťročná otehotnela s p. E. F. a nakoľko matka bola nepľnoletá, otec v rodnom liste nebol zapísaný. Spolu s p. F. sa dňa 26.04.2023 rozhodli, že po dlhodobom vzťahu si mal. A. dajú zapísať do rodného listu. Matka uviedla, že E. F. má svoju domácnosť, ale matku s mal. dieťaťom pravidelne navštevuje. Matka ďalej uviedla, že mal. A. má s otcom p. F. vytvorený dobrý vzťah. O spoločnom bývaní uvažujú, o zmene priezviska mal. A. zatiaľ neuvažujú. Matka ďalej uviedla, že krstnou mamou mal. dieťaťa je sestra p. A. G. I. J. (L. G.), ktorá sa s mal. dieťaťom od krstu nestretla. Ani ostatní rodinní príslušníkmi zo strany A. G. sa s mal. A. od krstu nestretli, s navrhovateľom A. G. sa mal. A. nestretáva asi od minulého roku. S mal. dieťaťom sa A. G. stretával iba z dôvodu, že sa kamarátil so starým otcom mal. dieťaťa zo strany matky, kde chodieval a tam mal. dieťa stretával. A. G. kupoval mal. dieťaťu darčeky, napr. traktor, maličkosti. Matka s A. G. neudržiava žiadny vzťah, ani kamarátsky. Nie sú v osobnom kontakte, ani telefonicky, či cez rôzne aplikácie. Matka si je vedomá, že p. E. F. je biologickým otcom mal. A. B.. Či by sa podrobila DNA testom matka nevedela uviesť, musela by sa poradiť s právnym zástupcom. Zo správy kolízneho opatrovníka ďalej vyplýva, že pohovor s mal. dieťaťom bol vykonávaný za prítomnosti matky, ktorá si nepriala, aby bol pohovor vykonávaný bez jej prítomnosti. Mal. A. uviedol, že chodieval do materskej škôlky, kde občas spáva počas obeda, ale nie vždy. Do škôlky chodí rád, páči sa mu tam, má tam veľa kamarátov. Počas rozhovoru sa mal. A. hanblivo schovával za matku, z pozorovania sociálnej pracovníčky bolo zjavné, že matka má s maloletým vytvorený citový vzťah. Ďalej mal. A. uviedol, že býva v spoločnej domácnosti s matkou, jej bratom, babinou a dedom, spáva v izbe s babinou a občas aj s mamou. Matka uviedla, že spoločne v spálni spávajú stará matka, matka, mal. dieťa a starý otec je v obývačke. Počas voľného času mal. A. chodieval vonku na pieskovisko, kde sa hráva s autami, najradšej má traktory alebo chodieval na ihrisko, či ho vozí dedo na traktore. Občas sa povozí aj na koníkovi. Vonku chodieval v sprievode matky alebo starej matky z matkinej strany. Počas rozhovoru matka neustále vstupovala do rozhovoru a maloletému rozprávala „že však, povedz áno“. Na základe vyššie uvedených skutočností, kolízny opatrovník súdu odporučil vykonať znalecké dokazovanie znalcom z odboru genetika.

4. Vykonanou lustráciou bolo zistené, že na tunajšom súde je tohto času vedené konanie o určenie otcovstva a úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pod sp. zn. 7Pc/6/2023. Navrhovateľ A. G., nar. XX.XX.XXXX vo svojom návrhu podanom na Okresnom súde Námestovo dňa 20.03.2023 prostredníctvom právnej zástupkyne žiadal, aby súd určil, že A. G., nar. XX.XX.XXXX je otcom mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX z matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, a zároveň upravil výkon rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a to tak, že mal. A. zverí do osobnej starostlivosti matky s právom oboch rodičov mal. zastupovať a spravovať jeho majetok, ďalej zaviazhe otca prispievať na výživu mal. sumou vo výške 100,- Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, počnúc právoplatnosti rozsudku a zároveň upraví stretávanie mal. s otcom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s mal. každý druhý víkend v nepárnom týždni od piatku od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod.. Otec, resp. ním poverená osoba mal. prevezme vždy v stanovený deň a hodinu v mieste bydliska matky od matky, resp. matkou poverenej osoby, kde po ukončení stretnutia mal. tiež matke, resp. matkou poverenej osobe, odovzdá, matka sa zaväzuje mal. na stretnutie s otcom riadne a včas pripraviť a mal. otcovi, resp. ním poverenej osobe, v stanovený deň a hodinu odovzdať. Predmetné konanie bolo Uznesením Okresného súdu Námestovo č. k. 7Pc/6/2023-63 zo dňa 13.06.2023 v spojení s Uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 14CoP/8/2024 zo dňa 15.02.2024 prerušené do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného tunajším súdom pod sp. zn. 14C/76/2023. Zároveň bolo vykonanou

lustráciou zistené, že na tunajšom súde je tohto času vedené konanie o neplatnosť právneho úkonu pod sp. zn. 14C/76/2023. Navrhovateľ A. G., nar. XX.XX.XXXX vo svojom návrhu, ktorý bol na Okresný súd Námestovo doručený dňa 18.05.2023 prostredníctvom právnej zástupkyne žiadal, aby súd určil, že súhlasné vyhlásenie žalovanej v rade 1/ C. B., nar. XX.XX.XXXX a žalovaného v rade 2/ E. F., nar. XX.XX.XXXX o určení otcovstva k mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX urobené na matričnom úrade v D. dňa 26.04.2023 je neplatné.

5. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konanie podľa tohto zákona (CMP) sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Inštitút neodkladných opatrení vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je upravený v ustanoveniach § 360 až 369 CMP, ktoré predstavujú výnimky zo všeobecnej právnej úpravy podľa CSP.

7. Podľa čl. 4 CMP, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa § 329 ods.1 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

10. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 332 ods. 1 CSP Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

12. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

13. Neodkladné opatrenie súd vydá vtedy, ak má preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad, t. j. keď je priamo ohrozená jeho výživa, alebo keď musí byť okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne, ak ide o iné dôležité záujmy. Základným predpokladom prípustnosti a dôvodnosti neodkladného opatrenia je teda tvrdenie a osvedčenie existencie právneho vzťahu medzi účastníkmi konania a potreba bezodkladne upraviť pomery alebo existencia obavy, že exekúcia bude ohrozená.

14. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

15. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, maloleté deti majú právo na zachovanie svojej totožnosti, mena a rodinných väzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov.

16. Podľa čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie, pri všetkých opatreniach prijatými orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

17. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä, úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlád dieťaťa, názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienky na vytváranie a

rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

18. Podľa § 25 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú primerane.

19. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

20. Podľa § 116 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

21. Neodkladné opatrenie musí vychádzať z pomerov a okolností, ktoré existujú v čase rozhodovania. V konaní starostlivosti o maloleté deti sú súdy povinné v záujme ochrany práv maloletých detí poskytnúť im zvýšenú ochranu, ktorá vyplýva z príslušných ustanovení Zákona o rodine, ako aj z príslušných článkov Dohovoru o právach dieťaťa. Súd musí v konaní o neodkladnom opatrení predovšetkým skúmať, či je návrh navrhovateľa osvedčený. Tiež je potrebné skúmať naliehavosť situácie, teda či je predbežné opatrenie potrebné. Nevyhnutnosť úpravy je ponechaná na úvahu súdu. Súd sa pritom opiera o výsledky urýchleného zisťovania. Podmienkou pre vydanie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov účastníkov by bolo právo účastníka ohrozené. Vzhľadom na charakter neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné na vydanie konečného rozhodnutia. Pred vydaním neodkladného opatrenia nie je teda skutkový stav zisťovaný súdom v plnom rozsahu, ale rozhodujúce skutočnosti musia byť aspoň osvedčené. To však neznamená, že súd môže vydať neodkladné opatrenie len na základe tvrdení navrhovateľa bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana alebo bez osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Toto ohrozenie osvedčeného nároku účastníka musí byť konkrétne, reálne a musí hroziť bezprostredne, keď existencia nároku ešte sama osebe nie je dôvodom na nariadenie neodkladného opatrenia. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné na záver o pravdepodobnom nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako i osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy.

22. Súd sa oboznámil s návrhom navrhovateľa na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj so spisovým materiálom, ako aj so spismi tunajšieho súdu sp. zn. 7Pc/6/2023 a sp. zn. 14C/76, pričom mal osvedčený nasledujúci skutkový stav veci:

Z rodného listu maloletého a tiež z vykonanej lustrácie v registri obyvateľov vyplýva, že matkou maloletého je C. B., nar. XX.XX.XXXX a otcom maloletého je E. F., nar. XX.XX.XXXX. Súd mal ďalej za osvedčené, že navrhovateľ a matka mal. dieťaťa nikdy neboli manželmi. Ďalej mal súd z vyjadrenia matky a navrhovateľa pred kolíznym opatrovníkom ako aj z návrhu navrhovateľa za osvedčené, že navrhovateľ sa tohto času nestretol s maloletým A. už niekoľko mesiacov. Súd mal ďalej za osvedčené, že tohto času vedené konanie o určenie otcovstva a úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu pod sp. zn. 7Pc/6/2023, pričom toto bolo uznesením Okresného súdu Námestovo č. k. 7Pc/6/2023-63 zo dňa 13.06.2023 v spojení s iznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 14CoP/8/2024 zo dňa 15.02.2024 prerušené do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného tunajším súdom pod sp. zn. 14C/76/2023. Zároveň mal súd za osvedčené, že na tunajšom súde je tohto času vedené konanie o neplatnosť právneho úkonu pod sp. zn. 14C/76/2023.

23. Ako už bolo vyššie uvedené neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Neodkladné opatrenie je mimoriadnym inštitútom a môže byť

nariadené iba vtedy, ak sú splnené zákonné predpoklady. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia. Zároveň súd podotýka, že pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, pretože takéto dokazovanie presahuje rámec konania v časti o nariadenie neodkladného opatrenia, keďže je v rozpore so zmyslom okamžitej a rýchlej ochrany dieťaťa. Z tohto dôvodu zákon ani nepredpokladá, aby pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd vykonával dokazovanie (§ 329 ods. 1 veta prvá CSP). Ako už bolo zdôraznené, všetky rozhodujúce skutočnosti zisťuje súd z návrhu a jeho príloh, bez procesnej účasti protistrany. To, prirodzene, kladie zvýšené nároky na objektívnu presvedčivosť a argumentačnú dostatočnosť návrhu, za obsah ktorého zodpovedá navrhovateľ. Súd ďalej podotýka, že v predmetnom konaní o nariadení neodkladného opatrenia navrhovateľ žiada, aby súd upravil styk maloletého dieťaťa s blízkou osobou, pričom v súlade s ustanovením § 116 OZ blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu. Navrhovateľ vo svojom návrhu uvádza, že je presvedčený, že je biologickým otcom mal. A., a zároveň, že pre účely konaní vo veciach maloletých detí sa za blízkou osobu nepovažuje len osoba, ktorá je s dieťaťom v pokrvnom príbuzenstve, ale tiež osoba, ktorú mal. dieťa za blízkou považuje, teda v danom prípade má navrhovateľ privilegované postavenie. V čase rozhodovania súdu o nariadení neodkladného opatrenia je tohto času vedené konanie o neplatnosť právneho úkonu – súhlasného vyhlásenia o určení otcovstva k mal. A., ktoré ešte nie je právoplatne skončené. Súd má v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia z rodného listu maloletého za osvedčené, že matkou maloletého je C. B., nar. XX.XX.XXXX a otcom maloletého je E. F., nar. XX.XX.XXXX. E. F. svedčí druhá domnienka otcovstva, t.j. otcovstvo určené súhlasným vyhlásením rodičov pred matričným orgánom. Navrhovateľovi žiadna domnienka otcovstva aktuálne nesvedčí. Vzhľadom na uvedené teda súd v konaní o neodkladnom opatrení posudzoval nárok navrhovateľa na úpravu styku maloletého dieťaťa s blízkou osobou nie v kontexte prvej skupiny definovanej v ustanovení § 116 OZ (teda príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel), ale v kontexte druhej skupiny (teda iné osoby). Dikcia zákona v prípade druhej skupiny nastavuje kritérium v akom prípade sa iné osoby, ktoré sú odlišné od skupiny osôb uvedených v prvej skupine, považujú za osoby navzájom blízke. Ide o osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú. Podmienka pociťovania ujmy inej osoby ako ujmy vlastnej svedčí o istej kvalite a intenzite vzájomného vzťahu, ktorý tieto osoby medzi sebou majú. Tento vzťah musí byť pritom vzájomný, to znamená, že nestačí, ak jedna z osôb by pociťovala ujmu tej druhej ako svoju vlastnú, ale musí to platiť aj opačne. Blízkou osobou dieťaťa tak nemusí byť osoba, ktorá je s dieťaťom v pokrvnom príbuzenstve, ale môže ísť aj o osobu, ktorá mala doteraz s dieťaťom veľmi úzky vzťah a môže mu chýbať, alebo ide o osobu, s ktorou sa dieťa chce stretávať. Súčasná právna úprava, ktorá plne rešpektuje záujem dieťaťa ako prvoradé hľadisko, akceptuje, že dieťa môže mať ku svojim starým rodičom alebo iným príbuzným, ale aj inou osobou mimo príbuzenstva silné citové väzby, tieto osoby mohli pomáhať pri jeho výchove už od malička a dieťa je na nich citovo naviazané a prerušenie stykov s nimi by mohlo narušiť alebo ohroziť jeho duševný a citový rozvoj. V kontexte uvedeného však navrhovateľ neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali naliehavosť dočasnej úpravy stretávania maloletého navrhovateľom, pričom tieto skutočnosti nepodložil žiadnymi relevantnými dôkazmi, naopak, súd mal za osvedčené, že stretávanie navrhovateľa s maloletým momentálne už niekoľko mesiacov neprebíha. Navrhovateľ svoju argumentáciu koncentroval do tvrdenia, že je biologickým otcom maloletého, uvedené však nie je možné v rámci konania o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy styku maloletého dieťaťa s blízkou osobou skúmať. Súd sa v predmetnom konaní zaoberal tým, či je vzťah medzi maloletým a navrhovateľom v takej intenzite, aby maloletý považoval navrhovateľa za osobu navzájom blízku, pričom tak ako už bolo uvedené, toto navrhovateľ neosvedčil. Matka dieťaťa totiž poprela tvrdenie navrhovateľa, že sa až do podania návrhu na určenie otcovstva s dieťaťom s jej súhlasom pravidelne stretával a tvrdila, že navrhovateľ sa s dieťaťom síce stretával, ale len náhodne v rámci toho, že ich domácnosť má kamarátsky vzťah so starým otcom dieťaťa (zo strany matky) a tohto navštevoval v ich domácnosti. Keďže tvrdenie navrhovateľa o citovom vzťahu s dieťaťom, ktoré dosiahlo takú intenzitu, že ho možno považovať za blízkou osobu dieťaťa vzhľadom na popretie zo strany matky ostalo neosvedčené, pretože nebolo podložené žiadnym dôkazom, súd návrh na neodkladné opatrenie zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP). Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde.

Podľa § 363 a § 364 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania stanovených v § 127 CSP uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 CMP).

Neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak. (§ 332 ods. 1 CSP).

Toto rozhodnutie je vykonateľné doručením. (§ 332 ods. 1 CSP).